

ΕΝΩΣΕΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ
& ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ
&
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΤΟΜΟΣ Β΄
1965 - 1966

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΙΩ. ΚΑΜΠΑΝΑΣ

Ε.Υ.Δ. Π.Ε.Κ. Τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΙΤΣΙΟΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Β' ΤΟΜΟΥ

Ίανουάριος 1965-Δεκέμβριος 1966

Τεύχη 11 - 20

*Επιστημονικόν ὄργανον τοῦ Συλλόγου Παιδαγωγῶν - Ψυχολόγων
Πτυχιούχων Πανεπιστημίων Ἐξωτερικοῦ*

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩ. ΚΑΜΠΑΝΑΣ ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

I. ΔΡΟΡΑ (Ληομονημένες σελίδες)

Μανόλη Τριανταφυλλίδη: Ἡ θέση τοῦ ἔθνους μας στὴν ὀρθογραφία τῆς γλώσσας του. Οἱ ἀγιάτρευτες δυσκολίες τοῦ σημερινοῦ τονισμοῦ	Σελ. 249
»	
»	
(ἐπιμέλεια Θ. Γέρου) Πρὶν καὶ ἡ διγλωσσία γεννᾷ πολλαπλές καὶ βαθιές βλάβες στὸ ἔθνος μας.	» 293
»	
(ἐπιμέλεια Θ. Γέρου) Ἰπόμνημα Ἐκπαιδευτικοῦ Ὁμίλου. Μάιος 1912	» 325
»	
(ἐπιμέλεια Θ. Γέρου) Μανόλη Τριανταφυλλίδη: Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίο: Ἡ γλώσσα μας στὰ σχολεῖα τῆς Μακεδονίας. Τεύχος 14	» 1
»	
(ἐπιμέλεια Θ. Γέρου)	

II. ΜΕΛΕΤΕΣ

ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ · ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ · ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Ἐλευθερίου Ἀθανασίου: Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ παιδικοῦ συναισθήματος.	» 592
Δεωνίδα Βελιαρούτη: Ἡ μελέτη τοῦ περιβάλλοντος.	» 523,590
Ἀριστείδου Βουγιούκα: Τὰ Δημοτικά μας τραγούδια	» 507
Θεοφράστου Γέρου: Θεωρία τῆς Γλώσσας	» 483
Σπύρου Κεχρή: Τὸ φιλοσοφικὸ ζήτημα ἀντίρροπο τῆς πνευματικῆς κρίσης τῆς ἐποχῆς μας	» 497
Ἀντωνίου Κρέτση: Ἐποπτεία καὶ ἔγνοια	» 26
Γ. Κυριαζοπούλου: Δύναται νὰ αὐξηθῆ ἡ εὐφυΐα	» 611
Κων. Λυκομήτρου: Ἡ ἐκπαίδευση καὶ ἡ ἐποχὴ μας	» 346
Leon Jeunehomme : Ἡ πρόδος τῆς Ψυχολογίας καὶ τὸ ἔργον τοῦ J. Piaget (Μεταφρ. Α. Κρέτση)	» 304,366
John Macmurray: Ἀνθρωπιστικὴ Ἀγωγή (Μετ. Ε. Κασιόλα)	» 267
Γ. Μαραγκοδάκη: Ἡ θεωρία τοῦ Skinner γιὰ τὴ μάθηση	» 514
Δημ. Παλυβοῦ: Οἱ ἀριστερόχειρες	» 25
Γ. Παπακωστούλα: Τὰ συνειδησιακὰ βιώματα τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων	» 296,328
Ἀθανασίου Πόπορη: Τὸ περιβάλλον μέσα στὸ ὁποῖον ἀναπτύσσεται τὸ σύγχρονο παιδί	» 451,503
Γρ. Τριανταφύλλου: Μηχανισμοὶ ἄμυνας ἢ προσαρμογῆς	» 277
Γεωργίου Τσαμπῆ: Τὰ Παιδαγωγικὰ Κολλέγια τῆς Σκωτίας. Προτάσεις γιὰ τὴν καλύτερη ὀργάνωση τῶν Παιδαγωγικῶν μας Ἀκαδημιῶν	» 547,625
Ι. Χαλαμποπούλου: Παιδεία καὶ Τεχνικὸς Πολιτισμὸς	» 1

III. ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ

'Ελευθερίου 'Αθανασίου:	Γλώσσα και σχολικό πρόγραμμα	Σελ. 18
»	»	»
	'Η φυσική, πνευματική και κοινωνική εξέλιξη του παιδιού της σχολικής ηλικίας και η ανάγνωση	» 311
Θεοφράστου Γέρον:	Τὰ λάθη τονισμού και ἡ ποσοστιαία σχέση τους μετὰ τὸ σύνολο τῶν ὀρθογραφικῶν λαθῶν	» 253
'Εμμ. 'Εμμανουηλίδου:	'Ο ἐπαινος, ἡ ἐπίπληξη και ἡ ἀδιαφορία ὡς κίνητρα εἰς τὴν σχολ. ἐργασίαν	» 352
Εὐθ. Θεοδωροπούλου:	'Η τεχνολογία εἰς τὸ σχολεῖον	» 282
Κων. Κίτσου:	Οἱ δυσκολίες τῶν μαθητῶν στὴ λύση ἀριθμητικῶν προβλημάτων	» 3,10
Χριστ. Παπαδοπούλου:	Αἰσθητικὴ 'Αγωγή	» 29
Σπύρου Πολίτη:	Μερικὰ προβλήματα τοῦ σχολείου	» 500
'Αγγέλου Σαφάρικα:	Τὰ Σχολικὰ προγράμματα	» 334
'Ελ. Σταματάκη:	Κατ' οἶκον ἐργασία τοῦ παιδιοῦ	» 480,41
»	Οἱ οἰκογενειακὲς καταστάσεις ἐπηρεάζουν τὴ σχολικὴ ζωὴ τοῦ σπιτιοῦ	» 323

IV. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Χάρη Σεκελλαρίου:	Προβλήματα τῆς Παιδικῆς Λογοτεχνίας . .	» 461
-------------------	---	-------

V. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

'Αντωνίου Μπενέκου:	'Η μείωση τοῦ ὅριου ἡλικίας στὴν πρώτη Δημοτικοῦ (Ραδ. ὁμιλία)	» 539
Samuel Roller :	'Η ἔνωση τῶν δυνάμεών μας (Μεταφ. Α.Σ.) . .	» 59
Τρ. Τριανταφύλλου:	'Επιστημονικὸ Συνέδριο	» 290
»	»	»
	'Η 'Επιμόρφωση ἐνηλίκων, συνέχεια και συμπλήρωση τῆς σχολ. ἐκπαιδεύσεως	» 520
»	»	»
	'Εκθεση α) πάνω στὴν σύσκεψη Ο.Ο.Σ.Α. ποὺ ἔγινε στὸ Παρίσι β) Πάνω στὶς ἐπισκέψεις σχολείων κ.λ.π. στὴν 'Αγγλία	» 31

VI. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Σπ. Κοκκίνη:	Βάσεις ὀργανώσεως σχολ. βιβλιοθηκῶν	» 543,597
Π.Ι. Σχοινᾶ:	Μέθοδος ἐπιμελοῦς μελάτης ἐπιστημονικοῦ βιβλίου και ἀποδελτιώσεως	» 285
'Αντ. Λαμπρινίδη:	«Πυγολαμπίδες» 'Αρχαδίου Πηγαίου	» 506

ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΠΩΦΕΛΟΥΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

Π. Ι. ΣΧΟΙΝΑ

Μετεκπαιδευθέντος δημοδιδασκάλου

Παραθέτομεν βοηθητικόν σχέδιον ἐπωφελοῦς μελέτης τοῦ ἐπιστημονικοῦ βιβλίου καὶ ἀποδελτιώσεως.

Βεβαίως τοῦτο δὲν ἀποκλείει τὴν ὑπαρξιν καὶ τινος ἄλλου ἴσως καὶ ἐπωφελεστέρου. Διὰ τὸν λόγον, ὅμως, ὅτι τοῦτο εἶναι ἐκ πράξεως ἐξηγούμενον τὸ παραθέτομεν.

Πάντως, κάθε σχέδιον ἢ πορεία μελέτης, δεόν ὅπως προσιδιάζη περισσότερον εἰς τὴν ψυχασύνθεσιν ἐνὸς ἐκάστου, ὥστε νὰ εἶναι προσωπικῶς γόνιμον.

1) Παρατηρήσατε προσεκτικῶς τὰ περιεχόμενα τοῦ βιβλίου μὲ σκοπὸν νὰ ἀντιληφθῆτε ἐπακριβῶς τὰ ἀντικείμενα μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολεῖται ὁ συγγραφεύς.

2) Πραγματοποιήσατε μίαν ταχεῖαν «ἀπεξέργαστον» ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου.

3) Ἀρχίσατε μίαν βαθεῖαν μελέτην τοῦ βιβλίου προσέχοντες ἐπακριβῶς καὶ ἐμβαθύνοντες εἰς τὸ περιεχόμενον καὶ τὰ νοήματα τοῦ βιβλίου.

2) Πραγματοποιήσατε μίαν ταχεῖαν «ἀπεξέργαστον» ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου ἀπὸ τὰ δευτερεύοντα ἐπουσιώδη καὶ λεπτομερειακά.

β) Εἰς ἐκάστην σελίδα ὑπογραμμίσατε μὲ κοινὸν μολύβι γραφῆς ἢ ἔγχρωμον (ὅ,τι θεωρεῖται καλύτερον) τὰ τεμάχια τὰ ὁποῖα σᾶς ἐπροξένησαν μεγαλυτέραν ἐντύπωσιν ἢ μᾶλλον τὰ ὄντως σπουδαιότερα (ἀντικειμενικῶς). Μὴ γίνεσθε πολὺ σπάταλοι εἰς τὴν ὑπογράμμισιν.

γ) Δύνασθε νὰ σημειώνετε παρατηρήσεις σας εἰς τὸ περιθώριον τοῦ βιβλίου ὑπὸ μορφήν συνθηματικῶν σημείων π.χ. ;=ἀκατανόητον, ἀπορία, !=σπουδαῖον, =ἀπαράδεκτον κ.λ.π.

4) Γράφετε εἰς εἰδικὸν τετράδιον — κατὰ τὴν διάρκειαν μελέτης τοῦ βιβλίου — μικρὰς περιλήψεις τοῦ περιεχομένου καὶ ἀντιγράφετε ἐπίσης σπουδαιότατα αὐτούσια μικρὰ τμήματα τοῦ περιεχομένου. Εἰς ἓν ἐπαρκές περιθώριον τοῦ ἰδίου τετραδίου ἐκφράσατε γραπτῶς τὰς ἀντικειμενικὰς (κατόπιν βαθείας σκέψεως) κρίσεις σας ἐπὶ τῶν διαφόρων θεμάτων τοῦ βιβλίου καὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν θέσεων τοῦ συγγραφέως.

5) Τηρήσατε ἐπίσης καὶ ἐν εἰδικὸν μπλόκ ὅπου σημειώνετε προβλήματα, ιδέας κ.λ.π. τὰ ὁποῖα σᾶς γεννῶνται τῇ ἐπιδράσει τῆς μελέτης.

6) Εἰς ἓνα πρόχειρον χαρτὶ σημειώνετε ἀπλῶς τὰ ιδιαίτερα θέματα τὰ ὁποῖα θίγει εἰς ἕκαστον κεφάλαιον ὁ συγγραφεύς καθὼς καὶ τὴν οἰκείαν σελίδα. Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα διὰ τὴν ἀποδελτιωποίησιν τῶν γνώσεων—μετὰ τὴν μελέτην τοῦ βιβλίου — μεταφέροντες, τὰ ὡς ἄνω κύρια θέματα εἰς εἰδικὸν σύστημα καρτελῶν, τετράδιον — εὑρετήριον ἢ ἄλλον τι σχετικόν. Τοιοῦτοτρόπως ἐπιτυγχάνετε ἓνα θαυ-

μάσιον τρόπον μελλοντικῆς χρησιμοποιήσεως, ἐν καιρῷ, τῶν γνώσεών σας.

7) Πρὶν ὀδηγηθῆτε εἰς τὴν μελέτην ἑνὸς ἄλλου βιβλίου, ἀναγνώσατε προσεκτικὰ μίαν φορὰν τὰς περιλήψεις σας (εἶναι ἕνας καλὸς τρόπος διατηρήσεως τοῦ βασικοῦ περιεχομένου τοῦ βιβλίου) καὶ ἀκόμη προσπαθήσατε νὰ ἀποστηθίσετε μερικὰ ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα τεμάχια τοῦ βιβλίου, τὰ ὁποῖα ἔχετε ἀντιγράψει, ἐπὶ σκοπῷ ἀμέσου προφορικῆς αὐτοῦ χρήσεως εἰς ἀναλόγους περιστάσεις.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

Κατὰ καιροὺς πολλαὶ μέθοδοι ἀποδελτιώσεως ἐνεφανίσθησαν. Ἡμεῖς εἰς τὴν ἐργασίαν μας αὐτὴν θὰ παρουσιάσωμεν μέθοδον ἀποδελτιώσεως τὴν ὁποίαν ἐπὶ μακρὸν χρησιμοποιοῦμεν.

Βάσις τῆς ὅλης αὐτῆς ἐργασίας εἶναι ὅτι ὁ ἐκπαιδευτικὸς ἔχει ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν εἰς τὴν διάθεσίν του τὰς γνώμας διαφόρων ἐπιστημόνων ἐπὶ θέματός τινος τῆς ἐπιστήμης του, χωρὶς νὰ χρειασθῆ νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸν ὄγκον τῶν τόμων τῆς βιβλιοθήκης του καὶ νὰ δαπανήσῃ πολὺν χρόνον.

Δὲν παρίσταται πλέον ἀνάγκη διὰ νέαν μελέτην τοῦ σχετικοῦ συγγράμματος, ἀλλ' ἀναδρομὴ εἰς τὰ σχετικὰ ἔντυπα, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ἕξ ἀντιγραφῆς τὰ οὐσιώδη σημεῖα.

Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν λεπτομερέστερον τὴν μέθοδον τῆς ἐργασίας αὐτῆς.

Α'. Σ υ λ λ ο γ ῆ ὑ λ ι κ ο ῦ.

Ἀναγιγνώσκει ὁ ἐκπαιδευτικὸς ἕνα βιβλίον π.χ. μίαν Ψυχολογίαν τοῦ Παιδιοῦ. Μεθ' ἑαυτοῦ ἔχει σχετικὰ πρὸς τοῦτο ἔντυπα.

Μελετᾷ τὸ πρῶτον κεφάλαιον προσεκτικῶς καὶ κάτωθεν τῶν σπουδαιότερων σημείων σύρει ἐρυθρὰν ἢ ἄλλου χρώματος, γραμμὴν. Μόλις τελειώσῃ ἡ πρώτη ἐργασία, τῆς προσεκτικῆς καὶ κατ' αὐστηρὰν συγκέντρωσιν μελέτης τοῦ κεφαλαίου, ἀρχίζει τὴν δευτέραν ἐργασίαν.

Αὕτη συνίσταται εἰς τὰ ἑξῆς: Λαμβάνει ἕνα ἔντυπον καὶ εἰς τὸ μεσαῖον χώρον αὐτοῦ ἀντιγράφει ὡς ἔχει, ἐν μέρος τοῦ κεφαλαίου τὸ ὁποῖον προηγουμένως ὑπεγράμμισεν — καὶ τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς ἕν θέμα π.χ. περὶ τῆς ἀκολουθίας τῆς βουλήσεως. Εἰς τὸν πόδα τοῦ ἐντύπου καὶ παραπλευρῶς τῆς λέξεως «ΒΛΕΠΕ» ἀντιγράφει τὸν συγγραφέα τοῦ βιβλίου καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν σελίδα ἐκ τῆς ὁποίας ἀντέγραψεν τὸ τμήμα. Κατόπιν ἀναγράφει ὅσον τὸ δυνατόν δι' ὀλίγων λέξεων τὴν περιληψιν τοῦ τμήματος εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ἐντύπου π.χ. Ἀκολουθία βουλήσεως. Ἄνωθεν αὐτοῦ, εἰ δυνατόν, διὰ μιᾶς λέξεως ἀναγράφει τὸ θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται τὸ ἐν τῷ ἐντύπῳ περιλαμβανόμενον τμήμα π.χ. Βούλησις. Εἰς τὸ ἄνω δεξιὰ τετράγωνον τίθεται τὸ ἀρχικὸν γράμμα τοῦ μαθήματος ἐκ τοῦ ὁποίου ἐλήφθη τὸ σχετικὸν ἀπόσπασμα. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ θέσωμεν τὸ κεφαλαῖον γράμμα (Ψ) διότι ἐκ τῆς Ψυχολογίας ἐλήφθη τοῦτο. Παραπλευρῶς καὶ εἰς τὸν πόδα αὐτοῦ, θὰ ἀναγράψωμεν τὸ γράμμα (Π) καθ' ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἀπόσπασμα ἀναφέρεται εἰς τὴν ψυχολογίαν τοῦ παιδιοῦ. Οὕτω ἐντὸς τοῦ τετραγωνιδίου, θὰ ἔχωμεν τὸ ἑξῆς σύμπλεγμα. (Ψ.Π.)

Ἐάν, ὅμως, τὸ ἐν λόγῳ περιεχόμενον προήρχετο ἐκ τῆς γενικῆς Ψυχολογίας θὰ εἶχωμεν τὸ σύμπλεγμα (Ψ.Γ.)

Εἰς αὐτὴν τὴν ἐργασίαν προβαίνομεν ἕξ ἀρχῆς, ἐκ τῆς μελέτης δηλ. τοῦ πρώτου κεφαλαίου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προχωροῦμεν μέχρι πέρας τοῦ σχετικοῦ συγγράμματος.

Οὕτω προβαίνομεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὑλικοῦ.

Β'. Ταξινομήσεις ὕλης.

Μετὰ ταῦτα προχωροῦμεν εἰς τὴν ταξινομήσιν τῆς συγκεντρωθείσης ὕλης. Βεβαίως εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν προβαίνομεν ἐφ' ὅσον τελειώσωμεν τὴν μελέτην τοῦ συγγράμματος.

Κατ' ἀρχὰς δημιουργοῦμεν μικροὺς φακέλλους — εἰς τὰς διαστάσεις τῶν ἐντύπων ἀποδελτιώσεως — καὶ ἔξωθεν αὐτῶν ἀναγράφομεν τὰ ἀρχικὰ τοῦ μαθήματος π.χ. δημιουργοῦμεν ἓνα φάκελλον τῆς ψυχολογίας τοῦ παιδιοῦ. Ἐξωθεν αὐτοῦ ἀναγράφομεν τὰ ἀρχικὰ (ΨΠ). Οὕτω γνωρίζομεν ὅτι τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ ἀναφέρεται εἰς τὴν Ψυχολογίαν τοῦ παιδιοῦ. Ναί, ἀλλ' αὕτη δὲν ἔχει ἓνα θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἐντὸς τοῦ γενικοῦ φακέλλου τῆς ψυχολογίας τοῦ παιδιοῦ (ΨΠ) θὰ ὑπάρχουν ὑποφάκελλοι μὲ τὰ ἀρχικὰ τῶν ἐπὶ μέρους θεμάτων, π.χ. ὑποφάκελλος τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον ἀναφέρεται εἰς τὴν προσοχὴν τοῦ παιδιοῦ, θὰ ἔχη τὰ ἀρχικὰ (Ψ.Π. Προσοχή) ἢ ἄλλος ὑποφάκελλος (Ψ.Π. ΜΝΗΜΗ) κ.λ.π.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἴμεθα εἰς θέσιν ἀνά πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἔχωμεν ἐνώπιόν μας ὅ,τι σχετικῶς ἐμελετήσαμεν περὶ τῆς προσοχῆς, τῆς μνήμης κ.λ.π. ἀρκεῖ νὰ ἀνοίξωμεν τὸν γενικὸν φάκελλον (Ψ.Π.) καὶ νὰ λάβωμεν τὸν ὑποφάκελλον ποὺ ἀναζητοῦμεν.

Οὕτω μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, τὴν μελέτην καὶ παρακολούθησιν τῆς νέας βιβλιογραφίας, θὰ πλουτίζωμεν εἰς σύγχρονον καὶ ἐνημερωμένον ἐπιστημονικὸν ὕλικὸν τοὺς φακέλλους, θὰ αὐξάνωμεν τὸν θησαυρὸν τῶν γνώσεών μας, ἐνῶ συγχρόνως θὰ ὀριμάζωμεν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μας σκέψιν.

Οἱ γενικοὶ φάκελλοι τοὺς ὁποίους δύναται ὁ ἐκπαιδευτικὸς νὰ χρησιμοποιήσῃ εἶναι οἱ ἑξῆς:

1)	Ψυχολογία	Γενική	(Μ.Γ.)	Μὲ	διαφόρους	ὑποφάκελλους
2)	»	Παιδιοῦ	(Ψ.Π.)	»	»	»
3)	»	ἀτομικῶν	διαφορῶν	(Ψ.Α.Δ.)	Μὲ	διαφόρους ὑποφάκελλους
4)	Βάθους		(Ψ.Β.)	»	»	»
5)	Παιδαγωγική	Γενική	(Π.Γ.)	»	»	»
6)	»	Ὁδηγητική	(Π.Ο.)	»	»	»
7)	Διδακτική	Γενική	(Δ.Γ.)	»	»	»
8)	»	Εἰδική	(Δ.ΕΙ.)	»	»	»
9)	Βιολογία		(Β)	»	»	»
10)	Φιλοσοφία		(Φ)	»	»	»
- Κ.λ.π.

ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΕΝΤΥΠΩΝ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΕΩΣ

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κάθε βιβλίον τὸ ὁποῖον μελετῶμεν τὸ ἀποδελτιώνομεν καὶ τὸ τοποθετοῦμεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην μας. Πιθανῶς αὐτὸ νὰ εἶναι Παιδαγωγικόν, Ψυχολογικόν, Βιολογικόν, Φιλοσοφικόν κ.λ.π. τὰ ἔξ αὐτῶν συμπληρωθέντα ἔντυπα ἀποδελτιώσεως, θέτομεν εἰς τὸν οἰκεῖον γενικὸν φάκελλον καὶ εἰς τὸν εἰδικὸν πρὸς τοῦτο ὑποφάκελλον.

Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν πῶς θὰ χρησιμοποιήσωμεν συγκεντρωθεῖσαν ἐπιστημονικὴν ὕλην. Ἐπὶ παραδείγματι θέλομεν νὰ ἴδωμεν ὁποῖα εἶναι ἡ γνώμη τῆς ἐπιστήμης διὰ τὰς ποινὰς καὶ ἀμοιβὰς τῶν παιδιῶν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ διάφορα βιβλία τῆς βιβλιοθήκης μας. Λαμβάνομεν, ἐκ τοῦ εἰδικοῦ πρὸς τοῦτο τμήματος τῆς βιβλιοθήκης ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔχομεν τοποθετήσει τοὺς διαφόρους φακέλλους τὸν γενικὸν φάκελλον (Π.Ο.) δηλ. Παιδαγωγική Ὁδηγητική, καθ' ὅσον τὸ

θέμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφερόμεθα ἀνήκει εἰς τὴν Ὀδηγητικὴν, ὅστις εἶναι κλάδος τῆς Παιδαγωγικῆς.

Ἐκ τοῦ γενικοῦ φακέλλου (Π.Ο.) λαμβάνομεν τὸν ὑποφάκελλον (Π.Ο. ΠΟΙ-ΝΑΙ — ΑΜΟΙΒΑΙ) ἐντὸς αὐτοῦ δυνάμεθα, εἰς ὀλίγον χρόνον, νὰ ἴδωμεν ὅ,τι ἐμελετήσαμεν σχετικῶς ἕως τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Βεβαίως ὅταν θελήσωμεν περισσοτέρας λεπτομερείας λαμβάνομεν τὰ σχετικὰ βιβλία, οἱ τίτλοι τῶν ὁποίων ἀναγράφονται εἰς τὸν πόδα τοῦ ἐντύπου ἀποδελτιώσεως. Ἐπίσης προκειμένου νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος Ποινὰι — Ἀμοιβαὶ ἢ ἡ οἰκογένεια ὡς παράγων ἀγωγῆς, λαμβάνομεν τὸν σχετικὸν ὑποφάκελλον, τὸ περιεχόμενον τοῦ ὁποίου, ἐμβρυθῶς μελετῶμεν καὶ ἐν συνεχείᾳ προβαίνομεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος.

Βεβαίως, ὅταν χρειασθῆ νὰ παραθέσωμεν ὡς ἔχη τὴν γνώμην τοῦ ἐπιστήμονος, δεόν ὅπως εἰς τὸν πόδα τῆς σελίδος, ἀναφέρωμεν τὸν συγγραφέα τὸν τίτλον τοῦ συγγράμματος καὶ τὴν σελίδα ἐκ τῆς ὁποίας ἐλάβομεν αὐτήν. Καὶ τοῦτο διότι ἡ γνώμη αὕτη ἀποτελεῖ πνευματικὴν ἰδιοκτησίαν ἄλλου καὶ ὄχι ἰδικήν μας.

Αὐτὸς εἶναι ἐν μεγίστῃ συντομίᾳ, ὁ τρόπος χρησιμοποίησεως τῶν δελτίων ἀποδελτιώσεως.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

1) Ἐν πρώτοις ἡ προαναφερθεῖσα μέθοδος ἀποδελτιώσεως ὑποχρεοῖ τὸν ἐκπαιδευτικὸν νὰ κατανοήσῃ ἀπολύτως τὸ περιεχόμενον συγγράμματός τινος, προκειμένου νὰ ἀποδελτιώσῃ τὸ περιεχόμενον.

2) Ἀντιγράφει ὡς ἔχη τὰς βασικὰς ἰδέας ἐνὸς ἐκάστου κεφαλαίου εἰς εἰδικὰ πρὸς τοῦτο ἔντυπα. Οὕτω ἐπιτυγχάνεται συμμετοχὴ καὶ τῆς χειρὸς καὶ ὡς ἐκ τούτου βαθυτέρα ἐντύπωσις.

3) Μέγιστον πλεονέκτημα τῆς μεθόδου αὐτῆς ἀποτελεῖ ἡ ταξινόμησις τοῦ ὕλικου κατ' ἐπιστήμην καὶ κατ' εἰδικὰ ἐπὶ μέρους θέματα. Κατ' αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ὑποχρεοῦται ὁ διδάσκαλος νὰ κατανοήσῃ ἀπολύτως τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐντύπου ἀποδελτιώσεως, νὰ θέσῃ τὴν περίληψιν καὶ τὸ θέμα ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάταξιν τοῦ ἐντύπου εἰς τὸν σχετικὸν φάκελλον. καὶ

4) Ἡ μέθοδος αὕτη, δίδει τὴν δυνατότητα, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν διάθεσίν μας ὅ,τι ἐμελετήσαμεν σχετικῶς μὲ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐπιστήμης μας.

Ἐκτὸς τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν ἡ μέθοδος αὕτη παρουσιάζει καὶ τινὰ μειονεκτήματα. Παρ' ὅλον τοῦτο, ταῦτα δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπισκιάσουν τὴν ἀξίαν καὶ τὴν μεγίστην βοήθειαν τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς τὸν ἐκπαιδευτικόν.

1) Ἐν πρώτοις μειονεκεῖ διότι ἀπαιτεῖ ἀντιγραφὴν τῶν οὐσιωδῶν τμημάτων ἐνὸς ἐκάστου κεφαλαίου. Καὶ

2) Μειονεκεῖ διότι ἀπαιτεῖ εἰδικὴν ταξινόμησιν τοῦ συλλεγέντος ὕλικου.

